

Olyan, mint a bankkártya – bizonyos országokban nem lehet bevezetni, mert az emberek nem hiszik el, hogy a műanyag kártya pénzt ad. Hazánkban az emberek bíznak a bankkártyában, de nincsenek így az önkéntességgel, amely pedig a társadalmi tőke fontos része. Erről a tőkéről beszélgetett Hámori Ádám szociológus Latorczai Csaba helyettes államtitkárral, F. Tóth Andrással, az Önkéntes Központ Alapítvány vezetőjével és Vad Lillával, a Szeretethíd koordinátorával 2011, az önkéntesség európai éve kapcsán.

Már maga a tárgyalt fogalom számos értelmezési problémát vet fel. Például az egyházak saját, ingyen végzett társadalmi munkájukat hosszú ideig nem nevezték önkéntességnek, és előfordul, hogy még csak szolgálatnak sem tartják azt. Ezzel szemben vannak, akik szerint pedig az önkéntesség azoknak a kiváltsága, akik nem dolgoznak (eleget), és ráérnek ilyen foglalatosságokra. Mi is az önkéntesség? Munka és élet szerves egysége, amikor az egyén tenni akar a közösségéért, akár úgy is, hogy hosszú távra elköteleződik egy ügy mellett. Az ügy nemességét az is viszonylag biztonságosan jelzi, hogy hányan állnak mellé teljes szívvel, önkéntesként.

Az önkéntességgel nem csak a társadalom nyer – az önkéntes gazdagodik a legtöbbet általa. Ahogy a helyettes államtitkár fogalmazott: a befektetett munkánál lényegesen nagyobb a lelki nyereség, illetve a lehetőség, hogy az önkéntes elméleti tudása gyakorlativá váljon. Vad Lilla elmondta, hogy a református egyházi intézmények nagy szeretettel várják az önkénteseket akár hosszú távra is, akiknek munkába állási lehetőségeit 2005 óta törvény szabályozza. Az elmúlt évek törekvései jelentősen javították az önkéntesség elismertségét. F. Tóth András szerint misztikus téma helyett olyan lett, mint a foci: mindenki elkezdett érteni hozzá. Ideje is van már ennek, ugyanis az első önkéntesek tulajdonképpen az őskeresztyén közösségek tagjai voltak.

Örökségünk az atomizáltság, az önkéntesség kulcsa viszont a közösségekben van. A beszélgetők egyöntetűen megfogalmazták, hogy az önkéntesség európai éve csak a kezdet. A cél, hogy minél többen megértsék: az ország jövője múlik azon, hogy a társadalom felismeri-e egyetlen lehetséges megmentőjét, az önkéntességet.

Bagdán Zsuzsanna